

БАРАНОВА Д.М., ст.гр. МЗД-08мб
Наук. кер.: Кобзева К.В., доц., к.е.н.
Донбаський державний технічний університет,
м. Алчевськ

АНАЛІЗ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Визначена експортна діяльність України у металургійній галузі виробництва та проаналізовано стан металургійної галузі України.

Актуальність. Незважаючи на різноманітність видів зовнішньоекономічної діяльності, провідну роль серед них грає міжнародна торгівля, за допомогою якої країни можуть розвивати спеціалізацію, підвищувати продуктивність своїх ресурсів, збільшувати загальний обсяг виробництва, а також забезпечувати задоволення потреби в тих продуктах, виробництво яких усередині країни вкрай неефективно або неможливо взагалі [2]. Експорт відіграє важливу роль у діяльності та комплексі в Україні. Металургійний комплекс є базовою галуззю економіки України, оскільки забезпечує понад 25% промислового виробництва, 34% загального експорту товарів, тому заслуговує постійної уваги.

Мета дослідження. Метою статті є аналіз металургійної галузі України.

Основна частина. Металургійна промисловість - основна експортна галузь України і основне джерело надходжень іноземної валюти в країну, що дозволяє Національному банку України накопичувати валютні резерви, а уряду виконувати зовнішні боргові зобов'язання. Основні експортери металургійної галузі в Україні - великі інтегровані фінансово - промислові структури: "Індустріальний союз Донбасу", "Приват", "Смарт-груп". На сучасному етапі обсяги виробництва металу в Україні в кілька разів перевищують поточні потреби української промисловості, тому стратегічним напрямком розвитку металургійних підприємств залишається іноземний ринок. Таким чином покращення експортної діяльності металургійних підприємств є актуальною [2].

Питанням експортної діяльності України особливу увагу приділяли такі вітчизняні вчені, як В.Козик, А.Кредісов, Ю.Макогон, І.Майорова, Ю.Чентукова та ін. Об'єктом дослідження є процес інтеграції України в світове господарство через ринок металопродукції [2].

Для стабільного стану експорту в Україні важливе значення мають темпи росту в країнах, які імпортують українську продукцію у свої країни. Наприклад для України за січень - листопад 2012 року експорт українських товарів склав 63 084,7 млрдол. США. Порівняно з періодом 2011 року експорт збільшився на 1,9%, як повідомляє Держкомстат.

Основною складовою українського експорту є чорні метали. Питома

вага цієї продукції в загальному обсязі товарного експорту склала у 2012 році році 34,9%. Однак, в структурі експорту чорних металів не виправдано велика частка так званих напівфабрикатів - продукції нижніх переділів (заготівки, сляби тощо). І хоча на цю продукцію завжди існує ширший попит, ніж на продукцію верхніх переділів (виробництво напівфабрикатів - "брудне" виробництво, тому країни з високим рівнем вимог до екології не розвивають його), збільшення частки першого за рахунок другого веде до програшу [1].

Сьогодні металургійний комплекс України займає 6 - е місце в світі за наявними виробничим потужностями, експортує більше 80% виготовленої продукції, щорічно обсяги експорту перевищують 5 млрд. дол. США [3, с. 60].

З набуттям Україною незалежності підприємства чорної і кольорової металургії почали нарощувати обсяги експорту металопродукції, напівфабрикатів і сировинних матеріалів. Найбільшими імпортерами українського металу є Китай, Росія, Туреччина, Таїланд, Болгарія, Сирія; труб - Росія, Узбекистан, Туркменія, Болгарія; залізорудної сировини - Польща, Чехія і Словаччина. Особливе місце у зовнішньоекономічній діяльності займає співробітництво з країнами СНД та Балтії. Частка експорту металопродукції до Росії в загальному обсязі поставок українського металу в країни СНД складає майже 80%. Українська металопродукція поставляється також у Білорусь, Узбекистан, Азербайджан, Грузію, Латвію, Естонію [3, с. 60].

Висновки. Чорна металургія залишається найважливішою галуззю економіки України. За даними Кабміну, в 2012 р. вона забезпечила приблизно 23% всіх експортних надходжень в країну - це абсолютно перше місце серед галузей. Від стану і успіхів металургії залежить вся національна економіка.

У зв'язку з цим відзначимо, що в кінці грудня експерти центру «Укрпромзовнішекспертиза» озвучили свій традиційний щорічний металургійний прогноз. Згідно з ним, в 2013 р. вітчизняні сталеплавильники можуть відновити показники на 3%, до 33,7 млн т сирової сталі (у 2012-му, як відомо, відзначений спад). За словами директора «Укрпромзовнішекспертизи» Володимира Власюка, відновлення можливо всупереч слабкості ринків збуту і деяким внутрішньоукраїнським факторам.

Україна у січні 2013 года в порівнянні з січня 2012 року знизила обсяги реалізації металургійної продукції в грошовому вираженні на 12,2% до 14,6 млрд грн. Про це повідомляє Державна служба статистики України.

Таким чином, підводячи підсумок, можна виділити ряд факторів, які вплинули на розвиток експортної діяльності металургійних підприємств: постійне збільшення обсягів експорту в цінових і кількісних показниках; експортна спрямованість економіки; переваги в товарній структурі

експорту продукції з низьким ступенем обробки та досягнень науково - технічного прогресу (домінування сировинного експорту); перевага в географічній структурі експорту частини країн з відносно невисоким рівнем розвитку економіки (за рахунок обмеженого доступу на ринки країн ЄС та США).

Для успішної діяльності українські металургійні підприємства повинні враховувати світові тенденції розвитку металургії, серед яких необхідно виділити [5]:

- загострення конкуренції на світовому ринку в умовах стійкого спаду темпів приросту споживання металу;
- підвищення вимог до якості металопродукції;
- пріоритетний розвиток сталеварних технологій з метою створення гнучких високоефективних технологічних комплексів і модулів.

Пропонуються такі напрямки розвитку експортної діяльності металургійних підприємств [6]:

1. Організація заходів щодо освоєння нових та розширенню існуючих ринків збуту, залучення нових споживачів металопродукції. Це можливо при умови підвищення конкурентоспроможності продукції шляхом поліпшення її якості, проведення робіт по її сертифікації відповідно до світових стандартів, активізації маркетингової діяльності, створення спільних зовнішньоторговельних фірм, діяльність яких буде сприяти розширенню кола потенційних споживачів експортованої підприємствами продукції, що призведе до збільшенню обсягів експорту металургійними підприємствами.

2. Удосконалення системи організації управління експортною діяльністю на підприємствах. У сучасних умовах вимагають розвитку такі елементи системи - маркетингова стратегія збуту, підсистема транспортування продукції, економічне обґрунтування управлінських рішень у сфері експортної діяльності підприємств.

Реалізація цих заходів призведе до підвищення ефективності експортної діяльності металургійних підприємств.

Бібліографічний список

1. Режим доступу: Зовнішньоекономічна діяльність України: сучасні проблеми : http://osvita.ua/vnz/reports/econom_theory/22186/.

2.Режим доступу: Зовнішньоекономічна діяльність металургійних підприємств: <http://ukrefs.com.ua/121736-Vneshneekonomicheskaya-deyatelnost-metallurgicheskikh-predpriyatiy.html>.

3. Дорогунцов С.І. Розміщення продуктивних сил України: навч. - метод. посібник для самост. вівч. дисц. /С.І.Дорогунцов, Ю.І. Пітюренко, Я.Б.Олійнік та ін. - К.: КНЕУ, 2000. - 364 с.

4.Режим доступу: Зовнішньоекономічна діяльність металургійних підприємств: <http://ukrefs.com.ua/page,5,121736-Vneshneekonomicheskaya-deyatel-nost-metallurgicheskikh-predpriyatiiy.html>.

5. Чентуков Ю. Інтеграція України у Світовий простір на прикладі металургійної Галузі Донецького регіону/ Ю. Чентуков // Економіст. - 2005. - № 6. – С. 60 - 63.

6. Буркінській Б. Інноваційний рівень виробництва та конкурентоспроможність чорної металургії України/ Б.Буркінській, С.Савчук// Економіка України. – 2007. - № 4 (525). – С. 4 - 15.